

Op de bouwgeschiedenis van dit huis en de hier gedane vondsten in de beerputten ervan zal in het volgende verslag nader worden ingegaan.

ZWARTEWAAL

Op verzoek van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek is een proefopgraving gedaan op een terrein, dat vermeld wordt sedert de eerste helft van de 14de eeuw als de hofstad achter de kerk van Zwartewaal. Het terrein vertoont een duidelijke ophoging en tot voor kort was de oprijlaan, die het met de dijk naast de kerk verbond, nog in het landschap te herkennen. Een nieuwe woonwijk omvat het thans met zijn bebouwing aan drie zijden en is op een hoek de grenssloot al gepasseerd. Een uitloper van het terrein is grotendeels in een nieuwe singel verdwenen. De ondergrond van het terrein wordt gevormd door twee kleidekken, die beide uit de tweede helft van de 12de eeuw dateren en waarvan het benedenste o.a. een sloot heeft gevuld, die ouder is en waarin 12de eeuwse kogelpotscherven voorkomen.

In het begin van de 13de eeuw is op het terrein een kasteelheuvel of motte opgeworpen met een bakstenen toren, het geheel excentrisch gelegen in een brede, ondiepe gracht. Deze motte is reeds in het derde kwart van dezelfde eeuw verlaten en geslecht, waarbij de gracht weer grotendeels met grond is gevuld. De eigenaars ervan, de heren van Naeldwijck, verkopen in het begin van de 14de eeuw hun goederen te Zwartewaal aan hun bloedverwant de Heer van Voorne, die deze in de jaren tussen 1330 en 1336 aan een neef van hem, Geraert, bastaardzoon van Nyklaes van Voerscoten, in leen geeft.

Uit de leenacte van 3 maart 1336 blijkt, dat de hofstad dan nog onbebouwd is, maar Geraert krijgt het recht hierop nieuwe gebouwen op te trekken. Dit nieuwe complex wordt in 1418 verwoest, waarna de hofstad opnieuw wordt uitgevlakt en niet meer wordt bewoond. Voor de eigenaars van de hofstad sedert 1336 wordt verwezen naar paragraaf 3 van het artikel 'Heerman', verschenen in 'Ons Voorgeslacht' 1972.

De verdere uitwerking van het onderzoek zal in het volgende verslag worden gepubliceerd.